

12-те основни СТЪПКИ

за създаване на
ВКУСНА ОБРАЗОВАТЕЛНА
БИО-ГРАДИНКА

www.gradinka.zaedno.net

ВКУСНАТА БИО-ГРАДИНКА

ЗЕЛЕНА КЛАСНА СТАЯ ЗА ДЕЦА, РОДИТЕЛИ И УЧИТЕЛИ

ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ БИО-ГРАДИНКИ

са място любимо за всички, защото те:

- ❖ Лесно се превръщат в красиви, интересни и вкусни **ЗЕЛЕНИ КЛАСНИ СТАИ**, където децата сами откриват богатството на жизнените процеси
- ❖ Дават уникален шанс на децата да наблюдават **КРЪГОВРАТА НА ЖИВОТА** и взаимовръзките в Природата
- ❖ Осигуряват личната връзка и преживяване на **ДЕТЕТО С ПРИРОДАТА** и хармоничното развитие на неговите сетива, интелект и емоции
- ❖ Развиват трайни навики и умения за **УСТОЙЧИВ НАЧИН НА ЖИВОТ**
- ❖ Дават повод и теми за **ПЪЛНОЦЕННО ОБЩУВАНЕ** между децата, родителите и учителите
- ❖ Възкръвяват желанието за сърдечно общуване и **ВЗАИМНА ПОДКРЕПА** в местната общност и между поколенията

www.gradinka.zaedno.net

 SWISS-BULGARIAN COOPERATION PROGRAMME
ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Проект: "СОЛИДАРНА МРЕЖА НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ" се реализира в периода 2013 - 2014 г. от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие" с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез "Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество" и има за цел да подкрепи пълноценното израстване на децата на България и хармоничното развитие на техните общности, чрез прилагане на алтернативни практики за интегрално образование и етика за устойчив начин на живот.

 zaedno
communication for support and development

zaedno@zaedno.net
www.zaedno.net
088 73 02 16 4

Тази образователна БИО-ГРАДИНКА е член на **СОЛИДАРНАТА МРЕЖА ЗА УЧЕНЕ ЧРЕЗ ПРЕЖИВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВ НАЧИН НА ЖИВОТ**

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

КОМПОСТ

**създаване на система за преработване на биологичните
отпадъци и превръщането им в плодородна почва**

www.gradinka.zaedno.net

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

МУЛЧИРАНЕ

Покриваме оголената почва с дебел пласт от слама, картон или листа, за да запазим влагата, структурата, елементите и качествата на почвата, спираме растежа на нежелани растения (бурени), подкрепяме работата на полезните червейчета

www.gradinka.zaedno.net

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

ПОВДИГНАТИ ЛЕХИ

Удобни, практични, ефективни и съобразени с формата на терена, нуждите на децата и според наличните местни ресурси за изграждане

CULTIVE SU JARDIN
PARA
CULTIVAR SU COMUNIDAD
CULTIVATE YOUR GARDEN
TO
CULTIVATE YOUR COMMUNITY

ADOPT A Plant

J
P
C

Love
the
earth
♥
♥
♥
♥
♥

HELPING
CREATE
LEARN-APRENDER

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

АЛЕЛОПАТИЯ

**Засаждаме растенията по схемата
за комбиниране на партниращи си растения, които взаимно
си помагат и създават устойчива и здравословна
среда за развитие**

Растение	Най-добри съседни
Фасул	Моркови, краставици, зеле, грах, салата, магданоз
Цвекло	Лук, колораби, марули, зеле, нисък фасул
Брюкселско зеле	Латинка
Зеле	Фасул, цвекло, целина, мента, мащерка, салвия, лук, латинка, розмарин
Грах	Картофи, моркови, репички, ряпа
Картофл	Грах, фасул, зеле, царевича, латинка, невен, хрян
Моркови	Грах, репички, марули, лук, салвия
Целина	Домати, копър, фасул, зеле, праз лук, карфиол
Домати	Аспержи, фасул, целина, магданоз, чесън, моркови, лук, невен
Карфиол	Целина, фасул, латинка, вратига
Аспержи	Домати, магданоз, босилек
Краставици	Картофи, фасул, целина, салата, царевица, слънчоглед, латинка
Репички	Салата, грах, латинки, моркови

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

СЕМЕНА ОТ МЕСТНИ СОРТОВЕ

**Събираме, засаждаме, култивираме и съхраняваме семена и корени
на местни растителни видове и уникални сортове**

www.gradinka.zaedno.net

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

! ПЪЛНА ЗАБРАНА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ХИМИЧЕСКИ ВЕЩЕСТВА В почвата и върху растенията !

**Прилагаме естествени растителни разтвори, за да тонизираме и предпазим
растенията от вредители, като например „копривен разтвор“**

www.gradinka.zaedno.net

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

ТОЧНОТО ВРЕМЕ

**ЛУННИЯ КАЛЕНДАР на Мария Тун
сензитивните периоди на М.Монтесори**

При работа в градинката – действаме в синхрон с естествения ритъм на Природата и растенията, като използваме насоките на календара за най-подходящите моменти за садене, поливане и намеса в градинката.

при работа с децата – взимаме в предвид теорията на Мария Монтесори за сензитивните периоди в живота на детето.

Септември 2013 - I

Дата ден	Лунен ден	Компост	Луна	Зод. знак	Импулс растен.	Дейности в градината Бележки
1 Н	26		☾	Рак	Вода	Слънце в Лъв Низходяща луна до 13 часа
2 Пн	27		☾	♍		От сутринта на 1-ви - силен плоден импулс до 15 часа. На 2-ри и 3-ти - грижи за листните зеленчуци.
3 В	28		☾	15:00 Лъв	Лист	Започваме подготовка за засаждане на овошки и лози.
4 Ср	29		☾	♍		Садиме нови лехи с ягоди. Изпловане на готов компост.
5 Ч	30/1	К	10:00			Плод
6 П	2	К	☾	Дева	Земя	Работиме с новата купчина компост. Време за изваждане на късните картофи, просушаване и складираме.
7 С	3	К	☾	♍		На 08.09. след 18 часа не се работи
8 Н	4	К	☾			Корен
9 Пн	5		☾	21:00 Везни	Светл.	Подготвяме лехите за сеитба на цветя. Теменужки, незабравки и други. Работиме с компоста.
10 В	6	К	☾	5:00	Цвет	

En luna descendente, del 3 al 15, se puede cortar leña.

Para cortar madera para obra consultar la pág. 39.

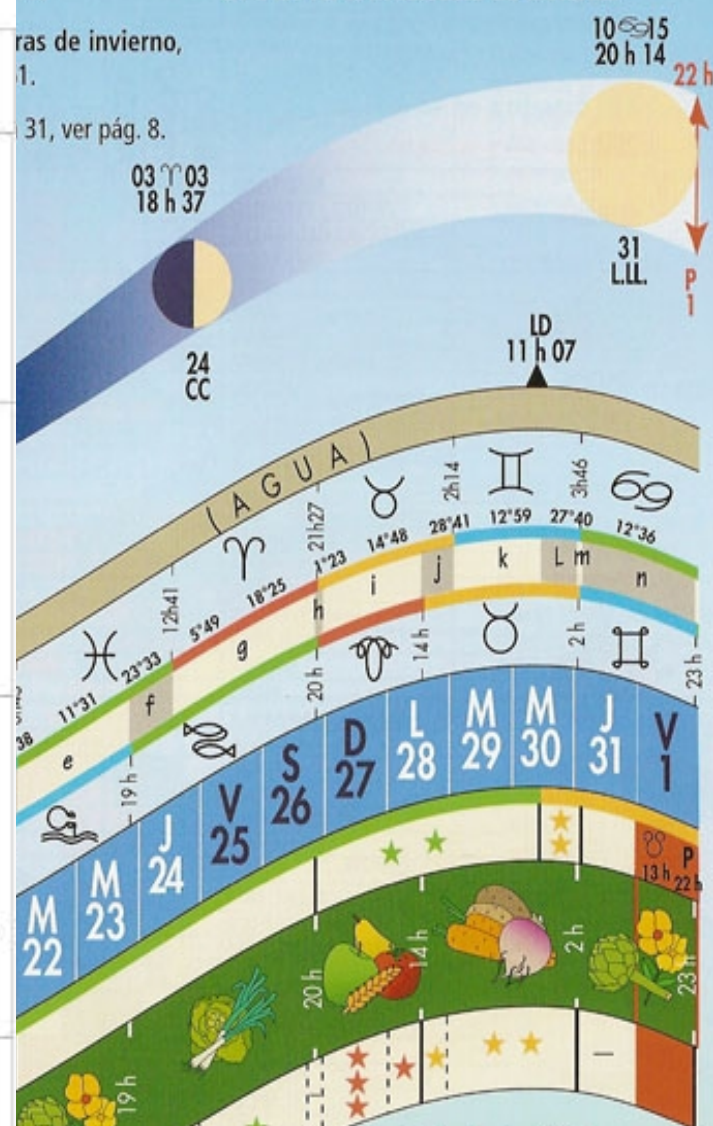
Cuando en el mismo mes concurren dos lunas llenas, la segunda recibe el nombre de luna azul.

relación de 19.

El Sol entra en el signo de Capricornio el día 21 a las 18.48 h: solsticio de invierno.

ras de invierno, 1.

31, ver pág. 8.

El periodo de Navidad favorece la retrospectión y la interiorización. Se dice que es entre Navidad y Reyes que uno se puede hacer una idea del tiempo, a modo de pronóstico meteorológico, de los 12 meses siguientes. Hay que tomar nota con la máxima precisión, varias veces al día y en horas regulares, del tiempo que hace entre los días 24 de diciembre al 6 de enero. En principio, el tiempo de enero corresponderá al del 24 ó 25 de diciembre, el de febrero al 25 ó 26 de diciembre y así sucesivamente. Recordaremos el 24 ó 25 como punto de partida en función del tiempo que hará a principios de año.

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

БЕЗОПАСНА и ЕСТЕТИЧНА СРЕДА

Изработваме широки пътечки, повдигнати лехи, стабилно закрепени са всички тежки вертикални елементи и конструкции за пълзящи растения, отстраняваме всички остри стърчащи предмети, осигуряваме достъпност за деца със СОП и техните родители

www.gradinka.zaedno.net

ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

ЗЕЛЕНА КЛАСНА СТАЯ

ИНТЕРАКТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ

за учене чрез преживяване
и развитие на сетивата

Използваме различни настилки за пътеките (камък, гърво, пясък, чакъл), създаваме зони за стимулиране на различните сетива (допир, мирис, вкус, обем, цвят, форма, тежест, топлина, светлина, оцветяване, размер и др.), създаваме зони за учене чрез експериментирание, зелени тунели, къщички, които можем да използваме за провеждане на различни уроци – биология, музика, изкуство, физическа култура, култура и традиция, здравословен начин на живот.

www.gradinka.zaedno.net

Rainbow Wind Chimes

10.

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

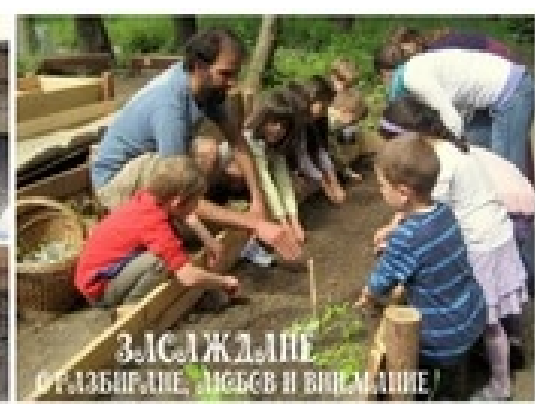
ДЕЦАТА УЧАСТВАТ

Във Всеки един етап

**На планиране, изграждане, посадване, поливане, грижа,
наблюдение, изследване, събиране на реколтата,
споделяне на радостта от постигнатата Вкусна био-реколта**

www.gradinka.zaedno.net

ПО-МОРНИ МИ... ДА СЕ НАУЧА

ЗА СВАЖДАНИЕ
ОТ ИЗБИРАНЕ, ЛЮБОВ И ВНИМАНИЕ!

ЗА СВАЖДАНИЕ
ОТ ИЗБИРАНЕ, ЛЮБОВ
И ВНИМАНИЕ

ПРЕМ ЛЮБОВЕ ТИКАВАТ!

С МНОГО ЛЮБОВ

ЗА ЛЮБОВ, МОЖЕМ ПОВЕЧЕ...

МУЛЧ ЗА ПЪТЕЧКИТЕ...
КАТО ВЪВЕДИМОТЕ ПЪТЕЛА И КАКОТО СЪЩОЩЕ ПОЛУЧИТЕ ЗАПРЕКАТА!

ПО-МОРНИ МИ... ДА СЕ НАУЧА

КАТО РЕЖИМА УРЕК - ЗА АКОСКОЩО ЗЕМЛА...

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

ДОБРОВОЛЕН ПРИНОС

на родители и хора от местната общност

Привличане на солидарна общност от родители, приятели и съмишленици, в която всеки допринася с нещо за градинката, и всички са поканени на Празниците на градинки, когато заедно празнуват успехите и получават най-сърдечни благодарности и удовлетворение за стореното.

www.gradinka.zaedno.net

12.

**ПРОЕКТ: СОЛИДАРНА МРЕЖА
НА ВКУСНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ГРАДИНКИ В БЪЛГАРИЯ**

се реализира в периода 2013 - 2014 г.
от Фондация "ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие", www.zaedno.net,
с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез
"Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество"

www.gradinka.zaedno.net

ПРАЗНИЦИ

КУЛТУРА и ТРАДИЦИЯ

децата изучават традиционни народни песни, танци, басни, традиции, обичай и обреди свързани с плодородието, запазени от по-старите поколения и се организират Празници на Вкусната био-градинка с цялата общност.

www.gradinka.zaedno.net

ЖЪЛТИ ДЕЦА, РОДИТЕЛИ И ПРИЯТЕЛИ,
НАЙ-СЪРДЕЧНО ВИ КАНИМ НА:

ПРАЗНИК НА РЕКОЛТАТА

в нашата образователна
ВКУСНА БИО-ГРАДИНКА

ДАТА:

6 октомври - четвъртък

НАЧАЛО:

16:00 часа

Приложете тези 12 стъпки и във Вашата Вкусна градинка,
разкажете ни за нея,

и се **ПРИСЪЕДИНЕТЕ** към

Солидарната мрежа на
Вкусните ОБРАЗОВАТЕЛНИ био-градинки на България

www.gradinka.zaedno.net